

პაპისტებთან დიალოგი

რომაელ-კათოლიკებთან (პაპისტებთან) შერეული საღვთისმეტყველო კომისიის ფორმატში წარმოებული დიალოგი (რავენა, ბელგრადი, კვიპროსი) სულ უფრო მზარდ წინააღმდეგობასა და უკმაყოფილებას იწვევს მორწმუნე მართლმადიდებლებში, სასულიერო და საერო პირებში, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით. სხვადასხვა შეხვედრებსა და განცხადებებში საუბრობენ მართლმადიდებელი ეკლესიისა და პაპისტური საკრებულოს დაახლოებისა და გაერთიანების ტენდენციებზე. სწორედ ამან გამოიწვია ზემოთხსენებული უკმაყოფილება, რადგან გაჩნდა ეჭვი, რომ ჩვენი სახელითა და ჩვენს ზურგს უკან ხდება რაღაც გარიგებები. ამის გამო მიმართეს საერო და სასულიერო პირებმა ელადის (იხ. დანართი 1), სერბეთის (დანართი 2) ეკლესიებს, განცხადება გააკეთა ათონის მთის წმ. კინოტმა (დანართი 3), კითხვები დაისვა რუსეთის ეკლესიის წინაშეც, ხოლო ბულგარეთის ეკლესიის სინოდმა მიიღო გადაწყვეტილება, არ გაეზავნა თავისი წარმომადგენლები კვიპროსის შეხვედრაზე (დანართი 4).

დამაფიქრებელი განცხადება გაკეთდა საქართველოსთან მიმართებაში. კერძოდ, კათოლიკური საიტი აქვეყნებს ცნობას იმის შესახებ, რომ, თითქოს, „ორივე მხარის მიერ მიღებულ დოკუმენტს მართლმადიდებლური ეკლესიების ყველა წარმომადგენელი აწერს ხელს საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ჩათვლით“. (<http://www.religia.ge/siaxleebi>). ამავე დროს, სხვა წყაროებიდან ცნობილი ხდება, რომ ხსენებულ დოკუმენტთან დაკავშირებით კვიპროსზე შეთანხმება არ მომხდარა და რომ პაფოსის შეხვედრა სრული ფიასკოთი დასრულდა (<http://www.religia.ge/siaxleebi>). ეს ურთიერთსაწინააღმდეგო განცხადებები გაუგებრობასა და შეშფოთებას იწვევს ჩვენში.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, თავს ვალდებულად ვთვლით ეკლესიისა და მისი წმ. სინოდის წინაშე დავაყენოთ შემდეგი საკითხები:

1. პაპის პრიმატის შესახებ საღვთისმეტყველო განხილვა (კვიპროსი, 2009წ.), მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით, უადგილო და ნაადრევია, რადგან, საღვთისმეტყველო და წმიდა მამათა სწავლების თანახმად, პრიმატის შესახებ მსჯელობას წინ უნდა უძლოდეს ცეზარო-პაპისტური საკრებულოს დოგმატური ცდომილებების შესახებ საკითხების განხილვა, როგორიცაა: ე.წ. ფილიოკვე (filioque), პაპის უცდომელობა, სწავლება პირველქმნილ ცოდვაზე, ქალწულ მარიამის უბიწოდ ჩასახვასა და სხვ., რომლებიც დღემდე მცდარად იქადაგება ცეზარო-პაპისტოა მიერ. ეს დოგმატური ცდომილებანი ქმნიან ცეზარო-პაპისტური საკრებულოს იერსახეს და, საღმრთისმეტყველო თვალსაზრისით, შრეტენ მის ეკლესიოლოგიასა და მისტერიოლოგიას, ანუ ართმევენ მას, როგორც საკრებულოს, ეკლესიის ყველაზე არსებით, - ადამიანის განღმრთობის, - თვისებას. ცეზარო-პაპისტებთან საუბარი ეკლესიის მართვის ან სხვა მსგავს საკითხებზე შეიძლება

მხოლოდ მათ მიერ ცდომილებების უარყოფისა და დოგმატებში აბსოლუტური იდენტურობის მიღწევის შემდეგ. საღთისმეტყველო დიალოგი კი, ფაქტობრივად, ჩიხშია შესული, მითუმეტეს იმ ფონზე, როდესაც პაპი ბენედიქტე XVI თავის 2007 წლის ცნობილ ენციკლიკაში პირდაპირ აცხადებს მართლმადიდებელი ეკლესიის არასრულყოფილების შესახებ (იხ. დანართი 7);

2. თუ შეხვედრებში მონაწილეობა რაიმე თავალსაზრისით (მაგ. ჭეშმარიტების დამოწმების მიზნით) მიზანშეწონილად ჩაითვლება, საეკლესიო სამართლის მიხედვით, მართებული იქნება წმ. სინოდის მიერ განსახილველი საკითხისა და დოკუმენტის მიმართ მკაფიო, კრებსითი მიდგომის ჩამოყალიბება, რომელსაც მის მიერ წარგზავნილი დელეგატი დაამოწმებს. ასეთ საკითხებზე სინოდის გადაწყვეტილების, ასევე მხარეების შეხვედრის ამსახველი მასალებისა და ოქმების ეკლესიის სისავსისათვის ხელმისაწვდომობა იქნება როგორც კეთილი ნების გამოხატულება, ასევე საეკლესიო სამართლითა და ტრადიციით განმტკიცებული ქმედება, რასაც მივესალმებით.

დანართი 1

Обращение профессора г-на Д. Целенгидиса к Священному Синоду Элладской Церкви в отношении диалога с римо-католиками.

Παρέμβαση του Καθηγητή κ. Δ. Τσελεγγίδη προς την Ιερά Σύνοδο για τον διάλογο με τους παπτικούς

Профессор догматического богословия Богословского факультета Фессалоникского университета им. Аристотеля г-н Димитрий Целенгидис в своём письме к Священному Синоду Элладской Церкви попросил иерархов заняться текстом Совместного заявления, принятого в Равенне и занять позицию в отношении вопроса о примате папы прежде решавшего заседания Смешанной Комиссии по диалогу православных с римо-католиками, которое пройдет на Кипре в предстоящем октябре месяце.

Аналогичное письмо г-н профессор направил и в Священный Синод Кипрской Церкви, а также в священный Кинот Святой Горы Афон.

Это письмо имеет следующее содержание:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Θεσσαλονίκη, 10-9-2009

ΤΟΜΕΑΣ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΕΛΕΓΓΙΔΗΣ-----541 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλ. Γραφ. 2310-9969570 ή κ. 2310-342938

Πρός τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Γενναδίου 1411521 Αθήνα

**Священному Синоду
Элладской Церкви
ул. Геннадиу 14
11521 Афины**

Всем иерархам Элладской Церкви

Ваше блаженство, святейший Председатель, Преосвященные Архиереи!

С чувством глубокой ответственности наблюдая за церковной ситуацией в наше время, как обычный верующий и как университетский профессор догматического богословия Церкви, хотел бы почтительнейше обратиться к Вам, как Верховному Управлению нашей Поместной Церкви, по одной весьма серьёзной богословской проблеме.

Причина, которая привела меня к необходимости послать это письмо, состоит в моих контактах с некоторыми митрополитами. Относительно моего вопроса к ним, если Элладская Церковь обсудила бы на Синоде и приняла позицию в отношении предстоящего двустороннего богословского диалога по вопросу о папском примате, они ответили, что они не знают всего вопроса. Тем самым я посчитал целесообразным Вам написать следующее.

В октябре этого года на Кипре состоится возможно весьма решающая сессия Смешанной Международно Комиссии по богословскому диалогу православных и католиков. Поскольку текст Совместного Заявления, который будет приготовлен на этой встречи, будет иметь решающее значение для развития отношений между двумя сторонами, ведущими диалог, то я считаю своим долгом решительно призывать Вас созвать как можно скорее чрезвычайное заседание архиерейского собора, с той целью, чтобы тщательно заняться содержанием непосредственно данного богословского диалога.

Смешанная Международная Комиссия будет непосредственно заниматься вопросом о "роли Римского епископа в сообществе (ἐν τῇ κοινωνίᾳ) всех церквей" (см. текст Совместного заявления в Равенне, пункт 45.). Смиренно полагаю, что если уважаемая иерархия подвергнет богословскому рассмотрению вопрос и четко обозначит свою позицию по данному вопросу, тем самым она сделает присутствие представителя нашей поместной Церкви в Смешанной Комиссии с более четким воззрением и в особенности повлияет на окончательное формирование текста Совместного заявления Международной ассамблеи. Тем самым наша иерархия окажет своевременную и упредительную услугу для того, чтобы не оказывать в более позднее время терапевтического вмешательства, когда она должна, учитывая ретроспективную возможность появления богословских и экклезиологических оплошностей в тексте Совместного заявления, когда она в действительности представит своего уполномоченного представителя на Смешанной Комиссией.

Кроме того, позвольте мне выразить со всей возможной краткостью и мой богословский взгляд на данный вопрос. Запланированное богословское обсуждение вопроса о примате епископа Рима "с большой тщательностью", в октябре этого года на Кипре является с точки методологии неуместным и преждевременным по существу. Это потому, что в соответствии с богословской и святоотеческой этикой, этому должны обязательно предшествовать богословские обсуждения вопросов, составляющих принципиальную разницу нашей доктрины с римо-католической, и в частности о filioque, о непогрешимости и тварности божественной благодати, которые ошибочно

утверждаются и до сих пор. Эти догматические нечестия определяют характер облика римского католицизма и богословски опустошают его экклезиологию и мистириологию, то есть существенным образом лишают ее наиболее существенного свойства как Церкви, как "общества обожения" человека (ώς «κοινωνίας θεώσεως» τοῦ ἀνθρώπου). Только после достижения нами абсолютной идентичности в догматах, может последовать обсуждение вопроса о управлении Церковью. Разногласие в наших догматах, в соответствии с буквой и духом Вселенских соборов, которые ясно вытекают из из их деяний, поставляет римо-католиков вне Церкви, реальность, которая подтверждается эмпирически прекращением между нами общения в таинствах. Поэтому неудивительно, что возникает богословский вопрос: как мы можем обсуждать рационально на предстоящем богословском диалоге с католиками вопрос об институциональном иерархическом положении человека (папы) в Церкви, поскольку его личность в сущности и законно еще находится и вне Церкви? Если, однако, были лишь теоретические дискуссии о примате римского епископа, то позвольте мне напомнить здесь бесспорный исторический факт, что все церкви в первом тысячелетии не признавали за епископом Рима первенство авторитета и власти на вселенском уровне. Высочайший авторитет во всей Вселенской Церковью всегда и только признавался за Вселенским собором.

Во всяком случае, никогда Православная Церковь не признавала папского примата (то патріό πρωτεῖο) в том виде, как он был понят и истолкован на I Ватиканском Соборе, который провозгласил Папу непогрешимым выразителем сознания Церкви со всей силой противопоставив его даже решениям Вселенского собора. Иными словами, Папа на Латинском западе - догматически утверждая на II Ватиканском соборе свою «непогрешимость» и свои притязания на примат власти над всей Церковью - своевольно захватил место Духа Истины во Вселенской Церкви.

Таким образом, с таким пониманием экклезиологического характера папского примата власти (той патріοι πρωτείοι εξουσίας) отменяется не только соборная система управления Церковью, но, в сущности, и что само присутствие Святого Духа в ней.

Вместе с тем, все, что мной было вкратце написано, адресую Вам, досточтимые наши иерархи, чтобы Вам изложить церковный характер моего беспокойства и параллельно предложить Вам свою краткую богословскую оценку методологии и содержания данного двустороннего богословского диалога в рамках Смешанной Международной Комиссии.

Я надеюсь, что Святой Дух, который направляет Церковь так, чтобы исправлять слово истины, будет выражаться через Вас, поскольку наш Триединый Бог благоволил, чтобы Его Церковь законно высказывалась соборным образом.

С глубочайшим благоговением лобзаю Ваши десницы,

Димитрий Целенгидис, профессор Богословского факультета Университета им. Аристотеля.

<http://apologet.spb.ru/rimo-katolitsizm>

Прервать диалог с папой¹

От Преосвященного митрополита Пирейского Серафима

ΝΑ ΔΙΑΚΟΠΗ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΠΑΝ

τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς

Блаженнейшему Архиепископу

Афинскому и всей Эллады

г-ну Иерониму

и Священному Синоду в Афинах

Мой Блаженнейший Владыка, спустя три дня после избрания нового епископа униатов в Греции решением папы Римского г-на Бенедикта XVI, подтверждается отныне без любого наивного сомнения, что еретическая папская парасинагога, как их назвал приснопамятный наш духовный отец Блаженнейший Серафим, никак не изменила свою звериную позицию в отношении к нераздельной Православной Кафолической Церкви, от которой она себя отрезала и впала в разные грехи, извращая произвольно и методически догмат, устройство церкви, нравственность неразделимой Церкви. Интронизация же в Афинах 24 мая текущего года г-на Димитриоса Салаха епископом несуществующих униатов в Греции сбросила маску якобы отношений любви и теорию церквей-сестер и открывает истинное подлое лицо папизма, который нанес сильный удар по правой вере, пребывая сатанински в невыносимой злобе. Поэтому благословенно полагаю, что нашим долгом является необходимость одновременно дать переоценку, а тем более после бесстыдного для неразделимой Кафолической Православной Церкви текста Равенны, нашему дальнейшему участию как автокефальной Церкви, раненной злодеянием Рима, в свалке еретических отпрывков Всемирного Совета так называемых «Церквей», а также оценить насколько полезно или нет наше участие в диалогах с инославными, потому что я боюсь, что единственное что нам удастся - это только нашим участием предоставить им повод считать их равными с богооснованной неразделимой Кафолической Церковью. Избрание и интронизация нового епископа униатов в Афинах каждого из нас поставило перед исторической ответственностью и смиренно полагаю, что наконец-то пришло время отреагировать на происходящее насилиование достоинства неразделимой Кафолической Церкви, которое совершают некраснеющий от стыда павший Рим. Наверно помните ту трагическую картину, которая была представлена на телевидении при похоронах папы Иоанна Павла II, когда униатские циркачи иноземцев, очевидно якобы для того, чтобы показать вселенский характер папского престола, пели заупокойные прошения на греческом языке в присутствии священноначалия автокефальных Православных Церквей. Поэтому я весьма благочестивым образом официально предлагаю, чтобы Вашим решением был включен этот актуальный вопрос для обсуждения в повестку дня заседания Священного Синода, которое будет в октябре текущего года, так чтобы на нем имел бы вводное слово митрополит Навпактский и святого Власия г-н Иерофей, который, заметим, не знает о нашем предложении. И поэтому выражаю мою Вам преданность и пребываю с братской любовью и соответствующим почтением к Вам.

Наименьший брат во Христе

+ митрополит Пирейский Серафим.

1журнал Παρακαταθήκη, μαϊος-ιουνιος, 2008, τευχ.70

ცნობად: სერბიის ეკლესიის ყველა მღვდელმთავარს
რაშეასა და პრიზრენის წმიდა მიტროპოლიის
მართლმადიდებელ მიტროპოლიტს
ოქმის ნომერი №363

19.5.2008

პრიზრენი. გრაჩანიცას წმიდა მონასტერი

ეპისტოლე მღვდელმთავართა სინოდს

უკვე ექვსი თვეა სერბია გუგუნებს გავრცელებული მითქმა-მოთქმით „რავენას“ საკითხის გამო. ეს საკითხი კი არ არის მღვდელმთავართა სინოდის „დღის წესრიგში“ წარმოდგენილი. მორწმუნე ერი, შეშფოთებული თავისი, მართლმადიდებლური სარწმუნოების გამო, მოელის მღვდელმთავართა სინოდისგან გარკვეულ პასუხს იმის თაობაზე, თუ რა მოხდა რავენაში 2007 წლის 8-15 ოქტომბერს, და არა მარტო ერი, ამასვე მოელის უმეტესობა მღვდელმთავრებისა, რომლებიც აქ ვართ თავმოყრილნი. ჩვენც გაგვიჩნდა ბევრი კითხვა და ეჭვი, რაც სასურველია, აქვე გადაჭრილიყო.

რავენას მოვლენათა თანამონაწილემ, ბაცკას მადალყოვლადუსამღვდელოებმა ეპისკოპოსმა, მეუფე ირინეოსმა შეკრიბა სინოდი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ზემოთადნიშნული მოვლენიდან უკვე სამ თვეზე მეტი ხანი იყო გასული (2008, 23იანვარი). მეუფე წარდგა მოხსენებით „სიტყვა შერეული საერთაშორისო კომიტეტის პლენარული სხდომისათვის მართლმადიდებლებსა და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიებს შორის საღმრთოსმეტყველო დიალოგის 10 წლისთავთან დაკავშირებით (რავენა, იტალია, 2007 წ. 8-15 ოქტომბერი)“. მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდი 2008 წ. 5 თებერვალს აგზავნის მღვდელმთავრებს და ჩვენ ამას ვგებულობთ, თითოეული ჩვენგანი – ჩვენი რეზიდენციების მანძილისა და საფოსტო კავშირის სისწრაფისდა შესაბამისად.

ამასობაში – 2007 წ. ოქტომბრიდან 2008 წ. თებერვლამდე დიდი დროის განმავლობაში გამოითქმებოდა სხვადასხვა მოსაზრებები, პიპოთეზები, მარჩიელობა იმის თაობაზე, თუ რა მოხდა სინამდვილეში რავენაში? რას მოეწერა ხელი, ვინ მოაწერა, ვისი დაგალებით და ლოცვა კურთხევით?.. თავად სხდომაზე მონაწილეთა სახელით კეთდებოდა განცხადებები, თუ სრულიად მღვდელმთავართა და მორწმუნე ერის სახელით?..

2008 წ. 2 თებერვალს ოქმის №131/66 მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდის ეპისტოლეს მეშვეობით (მას ახლდა ძმის-ირინეოსის დანართი) ჩვენ ვიმედოვნებდით, რომ ვპოვებდით ზემოთ წარმოდგენილ შეკითხვებზე პასუხებს, მაგრამ ვერ ვპოვეთ. იმედად ისდა შემოგვრჩა, რომ უკველავერს მღვდელმთავართა სინოდზე გავიგებდით, მაგრამ ეს საკითხი დღის წესრიგშიც კი არ შეუტანიათ.

იმისათვის, რომ მეტად ადარ შევყოვნდეთ შესაბამის თემასთან დაკავშირებული მრავალი საკითხის ლაბირინთში, მღვდელმთავართა სინოდს წარმოვუდგენთ ჩვენს ამ ეპისტოლეს, მოუთმენლად მომლოდინენი, რათა შევიტყოთ ოფიციალურად:

1. როდის, ვისი დადგენილების საფუძველზე, რომელი საეკლესიო კორპუსის თაოსნობით განუწესეს ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლებს – ბაცკას ეპისკოპოს ირინეოსსა და ბრანიჩევის ეპისკოპოს უგნატეს მართლმადიდებელ და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიებს შორის „შერეული სადიალოგო კომიტეტის “ საქმეებში მონაწილეობა?
2. მიეცა თუ არა ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლებს აღნიშნული დადგენილებით (რაკი იგი არსებობს) უფლება „სამსახურისა“ მოელი ცხოვრების მანძილზე, ანდა კონკრეტული კურთხევა ზემოთდასახელებული კომიტეტის კონკრეტულ სხდომებზე დასასწრებად?
3. შეხვდნენ თუ არა ჩვენი ეკლესიის წარმომადგენლები გამგზავრებამდე წმიდა მუდმივმოქმედ ან მღვდელმთავართა სინოდს მოსათათბირებლად და იმ პოზიციების შესათანხმებლად, რომელთაც ისინი ჩვენი ეკლესიის სახელით დაიცავდნენ?

4. მოგახსენებთ უფრო კონკრეტულად: რავენაში მიმდინარე მოვლენების თაობაზე ჩვენ ამბებს ვიგებთ ბაცას ეპისკოპოსის მოხსენებიდან. ანუ, ვიგებთ იმას, რომ რავენას სხდომაზე აღიარებული ტექსტი წარმოადგენს „საღმრთისმეტყველო შესავალს ეკლესიაში რომის ეპისკოპოსის პოზიციისათვის” და კვალად ვსვამთ კითხვას: როგორ შეიძლება წარმოებდეს მსჯელობა „ეკლესიაში რომის პაპის პოზიციაზე”, როცა რომის „ეპისკოპოსი-პაპი” არ არის ეკლესიის წიაღში, არ არის მისი წევრი, არამედ ეკლესიის გარეთ მისდევს მწვალებლობას? განა ეკლესიის წიაღში ადგილის განსასაზღვრავად აუცილებელი წინაპირობა არ იყო (პაპის-მთ.შენ.) ეკლესიის წიაღში მოქცევა? განა რავენას ტექსტი ითვალისწინებს მართლმადიდებელი და რომაულ-კათოლიკური ეკლესიების ერთობას?
5. გვხურს, რათა წარმოგვიდგინონ რავენას 2007 წ. სხდომათა მონაწილეების ნუსხა; თუნდაც ის, რაც ადგილობრივ ეკლესიებს უკავშირდება.
6. მომხსენებელი მუდმივმოქმედი წმიდა სინოდის წინაშე, ბაცას ეპისკოპოსი საუბრობს ადგილობრივი მდგდელმთავრების ვარაუდებზე „რავენას ტექსტის” ხელმოწერასთან და ვითომდა „უკანდახევასთან” დაკავშირებით და გვიმტკიცებს, რომ ეს სხვა არაფერია, თუ არა „მტკნარი სიცრუე და სისულელე”. სხვა წყაროებიდან კი, სამწუხაროდ, ვიგებთ, რომ არსებობს „ხელმოწერებიცა” და „უკან გადადგმული ნაბიჯებიც”; და რომ ეს „სიცრუე და სისულელე” კი არა, მწარე სინამდვილეა.
7. მოველით, ასევე იმას, რომ მდგდელმთავართა სინოდი ხელახლა განიხილავს დადგენილებას „მართლმადიდებელ და რომაულ-კათოლიკურ ეკლესიათა შორის საერთაშორისო შერეული საღმრთოსმეტყველო დიალოგის” სამუშაოებში სერბიის ეკლესიის თანამონაწილეობის საკითხის შესახებ, რადგან ყოველი ამგვარი „დიალოგის” შედეგად სერბიის ეკლესიისა სავსება განიცდის განმანადგურებელ რყევებსა და მორწმუნებში რწმენის რდგევას.
8. ვიმედოვნებთ, რომ ჩვენი მდგდელმთავართა სინოდი ხელახლა გადასინჯავს ჩვენს ამ თაოსხობას და გაძლიერებული განახორციელებს 1997 წ. დადგენილებას „მსოფლიო საეკლესიო საბჭოდან სერბიის მართლმადიდებელი ეკლესიის გამოსვლის” თაობაზე, გაუძღვება ერს ქრისტეს გზით, წმიდა საბა სერბის გზით, ერთადერთი სწორი გზით ცხონებისაკენ.

დასასრულ, კეთილი სასოებით ხელმომწერი
რაშეას და პრიზრენის მიტროპოლიტი არტემი

ამონაბეჭდი „თეოლოგიის” 6.2.10’ დან

რუბრიკა: ანტიეკუმენისტური მასალები

დანართი 3

Священный Кинот Святой Горы Афон о диалоге с римокатоликами

Η Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους για το διάλογο με τους Παπικούς

Информационное агентство [Romfea.gr](#) опубликовало официальную позицию Священного Кинота Святой Горы Афон, которую он принял в отношении очередного пленума Смешанной Комиссии по Диалогу православных и папистов на о. Кипр.

Священный Кинот принял нижеследующее решение:

1. Святая Гора на протяжении веков пребывает Благодатью Христовой верной хранению святой Православной Веры, которую богопроповеданные апостолы передали Церкви и богоносные Отцы наши со Вселенскими Соборами на протяжении веков соблюдали ее неизменной. Эту традицию верно соблюли и наши предшественники отцы святогорцы.
2. Сообщается, что вскоре на о. Кипр состоится пленум Смешанной Международной Комиссии по Богословскому Диалогу между Православной Церковью и Римо-Католической, чтобы обсудить вопрос «о роли Римского епископа в кинонии Церквей в течение первого тысячелетия», и наш Священный Кинот, не признавая правильности избранной для Диалога темы, выражает сильное беспокойство и озабоченность им, поскольку обсуждается примат папы, однако прежде чем папа оставил свои еретические доктрины и свой мирской характер (Государство Ватикан). Единственным условием для обсуждения вопроса о первенстве папы является возвращение римокатоликов к православной вере и к соборному управлению Православной Церкви, а не «единство при разнообразии» доктрины.

3. Православная Церковь является той Единой, Святой, Кафолической и Апостольской Церковью, как об этом заявил во всечестнем и святым храме Протата и Его Святейшество Вселенский Патриарх кир кир Варфоломей 21.08.2008г. во время посещения Святой Горы. В это верим и мы и будем твердо пребывать в том, что провозвестили Святые наши Отцы.

Все на совместном собрании представители и главы двадцати монастырей Святой Горы Афон.

Перевод «Православного Апологета»

<http://aktines.blogspot.com/search/label/OIKYMENTISMOS>

сюда братьо 4

20.07.2009 11:46:00

Синод Болгарской Православной Церкви счел "неуместным" участие БПЦ во встрече по богословскому диалогу между католиками и православными на Кипре

Синод Болгарской Православной Церкви счел "неуместным" участие БПЦ во встрече по богословскому диалогу между католиками и православными на Кипре Синод Болгарской Православной Церкви решил не посыпать своих представителей на встречу Смешанного международного богословского комитета по диалогу между Католической и Православной Церквями, которая пройдет на Кипре с 16 по 23 октября 2009 года, сообщает "Orthodox Outlet for Dogmatic Enquiries" со ссылкой на "Romfea".

Синод БПЦ рассмотрел письмо-приглашение от организаторов встречи и решил, что представители Болгарской Церкви не должны в ней участвовать.

Участие БПЦ в этом диалоге было названо Синодом "неуместным". После внимательного изучения подобных встреч и конференций, проходивших в прошлом, Синод БПЦ установил, что подобный богословский диалог между Православной и Католической Церквями не привел даже к малейшему соглашению по поводу православной и католической доктрины.

Синод БПЦ выразил свою готовность в будущем обсуждать социальные и гуманитарные вопросы во время таких встреч.

Встречи Комитета и его рабочих групп проходили ранее в Белграде, Равенне, Риме и в Элоунде на острове Крит.

Последняя такая встреча проходила с 27 сентября по 4 октября 2008 г. в Элоунде на острове Крит, на ней речь шла о "ролях римского епископа среди Церквей в I тысячелетии".

Источник:

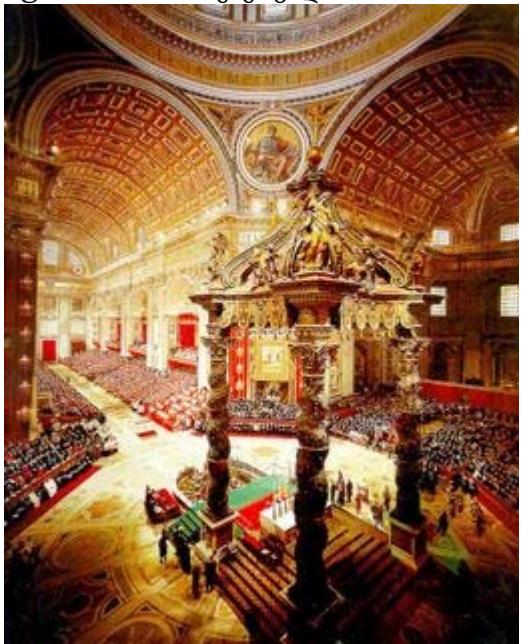
<http://www.maranatha.org.ua/cnews/r/59664>

დანართი.5

ცნობილი გახდა კათოლიკურ-მართლმადიდებლური კომისიის შემუშავებული დოკუმენტის
ტექსტი

ავტორი - Administrator

ხუთშაბათი, 11 თებერვალი 2010 22:08

11.02.2010 - ცნობილი გახდა მთლიანი ტექსტი დოკუმენტისა, რომელიც კათოლიკურ-მართლმადიდებლურმა ერთობლივმა კომისიამ შეიმუშავა "პაპის პრიმატის თაობაზე ერთიან ეკლესიაში პირველ ათასწლეულში." ერთ-ერთმა იტალიურმა ბლოგერმა გამოაქვეყნა მთელი დოკუმენტი, რომელიც მხარეთა შეთანხმებით ჯერ არ უნდა გამოქვეყნებულიყო.

ეს დოკუმენტი კომისიის მიერ პირველად მიღებულ იქნა 2007 წელს რავენაში გამართულ შეკრებაზე. შემდეგ საფუძვლად ედო სხდომას კრეტაზე 2008 წლის 27 სექტემბრიდან 4 ოქტომბრამდე და 2009 წლის ოქტომბერში კიდევ ერთხელ გადამუშავებული. ორივე მხარის მიერ მიღებულ დოკუმენტს მართლმადიდებლური ეკლესიების ყველა წარმომადგენელი აწერს ხელს საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის ჩათვლით.

მიღებულ დოკუმენტში ორივე მხარე აღიარებს, რომ 1054

წლამდე რომის ეკლესია აღიარებული იყო პირველ საყდრად აღმოსავლეთსა და დასავლეთში და "წყაროდ რწმენისა". ეს პირველობა ეყრდნობა იმ ფაქტს, რომ რომის საკრებულო აგებულია მოციქულთა თავკაცების, პეტრესა და პავლეს მიერ. პრიმატი რომის ეკლესიისა გადადის რომის ეპისკოპოსზე, ნათქვამია დოკუმენტში, რომელსაც პირველ ათასწლეულში გააჩნია როგორც "პატივის პირველობა" ასევე "პირველობა ძალაუფლებისა".

ტექსტი აზუსტებს, რომ მართალია მსოფლიო კრებებს იმპერატორი იწვევდა, მაგრამ მათ არანაირი ძალა არ ქონდათ რომის პაპის რატიფიკაციის გარეშე. მეტიც, სამოციქულო კანონი 34, რომელშიც ნათქვამია, რომ ყოველ ხალხთა ეპისკოპოსმა უნდა იცოდეს, თუ ვინ არის მათ შორის პირველი და აღიაროს იგი თავკაცად, ვრცელდებოდა რომის პაპზე. დოკუმენტი აგრეთვე აღიარებს, რომ რომის ეპიკოპოსს მსაჯულების უფლება აქვს, თუ მას ეკლესიის რომელიმე ეპისკოპოსი ამას სთხოვს. ამის უამრავი მაგალითებია ჩამოთვლილი, განსაკუთრებით აღმოსავლეთ ეკლესიდან.

დოკუმენტი აღნიშნავს, რომ კრების მოწვევის საკითხი არ ეწინააღმდეგება რომის ეპისკოპოსის პრიმატს, პირიქით, ავსებს მას. პირველ ათასწლეულში ჩამოყალიბებული სხვადასხვა წარმოდგენა რომის ეპისკოპოსის პრიმატის როლზე საეკლესიო ცხოვრებაში (მაგ. დასავლეთში უფრო ინტენსიური ჩარევა) არ ეწინააღმდეგებოდა ეკლესიის ერთიანობას.

კომისიის მორიგი სხდომა გაიმართება 2010 წლის სექტემბერს ვენაში.

რედაქცია

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

**ΔΙΜΗΝΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΙΛΛΟΓΟΥ *ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009* ΤΕΥΧΟΣ 68**

პაზოს შეხვედრის სრული წარუმატებლობა (ბზ. 10-13)

ბატონი პანაგιοტი ტელევადისი, ფილოლოგ-თეოლოგი

მართლმადიდებლებისა და პაპისტების ერთობლივი შეკრება, რომელიც პაფოში გაიმართა, ხმაურიანი წარუმატებლობით დასრულდა. როგორც წინა შეხვედრისას, ახლაც, საბედნიეროდ, ერთობლივი ტექსტის გამოქვენება ვეღარ მოხერხდა. „დიდება შენდა ღმერთო“.

სარწმუნოების საკითხებთან დაკავშირებით, დაცემის ტენდენცია, რომელიც რავენას მწვალებლობის ტექსტით გაიხსნა, შეჩერებულ იქნა. ყოველ შემთხვევაში ამ დროისათვის მაინც.

ერთობლივი ტექსტის დასრულების წარუმატებლობა

კონფერენციის მონაწილეებმა ვერ შეძლეს ტექსტის დასრულებული სახით წარმოდგენა, რადგან შეხვედრაზე მყოფი მართლმადიდებელი წარმომადგენლები ამ საკითხებთან დაკავშირებით განსხვავებულ არგუმენტებს იძლეოდნენ.

პაპისტები კი თავისას ამბობდნენ. ეკუმენისტებს სურდათ შეებილწათ წმ. მოციქულების 34-ე კანონი, რათა განემართლებინათ რომის პაპის უმაღლესი ძალაუფლება. მათ სურდათ კანონის შინაარსობრივად და სრულიად თვითნებურად განმარტება, მანამდე, სანამ სინოდი პაპის „უზენაესობას“ არ დაემორჩილებოდა.

საბერძნეთის ეკლესიის სინოდის იერარქიების წარმმართველი მცნებები იყო, „უმაღლესი ძალაუფლების“ შესახებ ემსჯელათ მეორე მსოფლიო კრების მე-3 კანონისა და მეოთხე მსოფლიო კრების 28-ე კანონის შესაბამისად.

ამ კანონების მიხედვით, რომის მცდელობა, ცნოს და აღიაროს პაპის „უზენაესობა“, რომელიც პეტრე მოციქულს ეფუძნება, არის ყალბი.

მორმაზუნების მშვიდობიანი პროტესტი

შერეული საბჭოს განცხადების მიხედვით, ეკუმენისტები ზედმეტად გააღიზიანა და აღაშფოთა როგორც სტავროვუნიონის მონასტრის ბერების პოზიციამ, ასევე პატიოსანი სასულიერო პირებისა და ერის ხალხის

მშვიდობიანი აქციის მოწყობამ დიალოგის გაუქმების მოთხოვნით, დიალოგისა, რომელიც მართლმადიდებლური რწმენით ვაჭრობას ჰგავდა.

მხურვალე მადლობას ვუხდით ყველას, ვინც „ცხვირ-პირი გაუჭყლიტა“ ეკუმენისტებს და ნება არ მისცეს დაესრულებინათ თავიანთი უწმინდური საქმიანობა, რომელიც წამოიწყეს რავენაში, პორტოში, ალეგრია, ელენტა და თესალონიკში. ქრისტეში პატივისცემითა და სიქადულით მივესალმებით სტავროვენიონის მონასტრის პოზიციას და ასევე კემადლიურებით ყველა კვიპროსელ და ბერძენ მამებსა და მმებს, რომლებმაც გადაარჩნიეს და დაიცვეს კვიპროსის ეკლესიის ავტორიტეტი. ვისაც ეყო კადნიერება და თავი „ცოდნის დამცველად“ გამოაცხადა, პირდაპირი მნიშვნელობით გაანადგურა ეკლესიის ავტორიტეტი. „ჭეშმარიტმა დამცველებმა“ ხელი მოაწერეს როგორც ბალამანტისა და შამბეზის თანხმობას, ასევე რავენისა და ელენტას ერთობლივ სტატიასაც. ისეთ „ღრმა ცოდნას“ ამჟღავნებენ, რომ დასაშვებად მიაჩნიათ ერეტიკოსებთან ერთად თანალოცვაში მონაწილეობის მიღება და, ასევე, შერეული ქორწინებების აღსრულებასაც მხარს უჭერენ. ისიც კარგია, რომ ბოროტ სულთა განდევნის ლოცვებს ჯერ არ ეხებიან!

კაზოში უღირსი საქციულის შესახებ

ჩვენს გულისწყრომას გამოვხატავთ პაფოში მომხდარი დაუჯერებელი უმსგავსობისადმი, სადაც პირდაპირი მნიშვნელობით მასხრად აიგდეს ჩვენი ეკლესია და საზოგადოება რბი ეტ ორბი. განცვიფრებულები დავრჩით მათი ამ თავხედობით, კანიბალური „იანიჩარობით“, აყალმაყალითა და თეოლოგიური უმეცრებით, ასევე სტავროვენიონის ბერებისა და სხვა კეთილი მამებისა და მმების მდევნელთა სიშმაგით, — ბერებისა, მამებისა და ძმებისა, რომლებიც ეკლესიაში მშვიდად, ლოცვაში მყოფნი გამოხატავდნენ თავიანთ პროტესტს. კიდევ ერთხელ განცხადდა ეკუმენისტების საზარელი მისწრაფებები, თუ ზომები, — ღვთის სახლი სავაჭრო სახლად აქციეს, პაფოსის საკათედრო ტაძარი იმ ტურისტულ ადგილად, სადაც დაშვებულია ნებისმიერი აღმსარებლობის მიმდევართა ქორწინება. ყოველივე ეს კი მართლმადიდებლური ეკლესიის შებილწვის საწინდარია (მწვალებლები ქორწინების საიდუმლოს აღსრულებას იდებენ თავს).

შთამბეჭდავი მაბალითები

ერთობ აგვალელვა ბულგარეთის ეკლესიის პოზიციამ, რომელმაც უზნეო კონფერენციაზე მონაწილეობის მიღებაზე უარი განაცხადა. ლმობიერებით ხელზე ვემთხვევით საბერძნეთის ეკლესიის იმ მღვდელმთავრებს, რომლებმაც „ბაალს მუხლი არ მოუდრიკეს“. შეურყევლად დარჩნენ მართლმადიდებლობის თერმოპოლებთან (თბილ კარიბჭესთან) და ისტორიული გადაწყვეტილება მიიღეს, რათა ეკუმენისტ მიტროპოლიტებისათვის - მესინიანა ქრიზოსტომოსისთვისა და აქია ათანასიასთვის წარმმართველი დირექტივები მიეცათ. მხურვალედ

ვთხოვთ, დაასრულონ თავიანთი ღვთისსათნო საქმე, – არასანდო ეკუმენისტების ჩანაცვლება ტრადიციული ეპისკოპოსებით. მადლიერებას გამოვთქვამთ პროფესორ ბ. ცელენგიდისადმი, რომელმაც განსაკუთრებული წვლილი შეიტანა ეკუმენისტური თავდასხმების ასალაგმავად. ეკლესიის ისტორია ოქროს ასოებით ჩაწერს მის ღირსეულ სახელს, კეთილშობილურ ზნეობასა და აღმსარებლურ სულისკვეთებას.

პვიპროსელი მღვდელმთავრების პოზიცია

გაოცებულნი დავრჩით კვიპროსის ეკლესიის მღვდელმთავრების დანაშაულებრივი მდუმარების გამო, რომლებმაც გამოკვებული ეკუმენიზმისა და სინკრეტიზმის ურჩეული, და ამ გზით პასუხისმგებლობაც მოიხსნეს თავიანთი მხრებიდან, რადგან მათგან ზოგიერთები შეგნებული ეკუმენისტები არიან. ზოგიერთებს, ე.წ. ფერარა-ფლორენციის „გამაერთიანებლებს”, მიაჩნიათ, რომ ჩვენი რწმენის ყიდვა-გაყიდვა ჩვენი ქვეყნის გადარჩენას ემსახურება. სხვანი თვლიან, რომ მსგავსი ქმედებები „კვიპროსელი მართლმადიდებლობისთვის“ უცხოა. (თავდაპირველად უნდა ვიცოდეთ, რა სახისა ეს „კვიპროსელი მართლმადიდებლობა“? ვინ არიან მათი წარმომადგნები? რომელ ტრადიციას ეკუთვნის - კანდარას ცამეტი ღირსმოწამე „კვიპროსელი მართლმადიდებლობის“ ტრადიციას თუ „არგენტინის მართლმადიდებლობის“ ტრადიციას?) ზოგს სულიერი ძალები არ გააჩნიათ, ისინი, ერულად რომ ვთქვათ, „კაცუნები“ არიან. სხვები ყველაფერს ითავსებენ, მიდიან ყველანაირ კომპრომისზე. ერთადერთი, რაც მათ აღელვებთ, ეს მომდევნო მთავარეპისკოპოსის საყდრისთვის პაექრობაა. სხვები კი არაკანონიერი უსჯულოების და ეკუმენისტების წინააღმდეგ არაფერს აკეთებენ.

ნამდვილად ქების ღირსნი არიან ის მღვდელმთავრები, რომლებმაც სინოდზე მშვიდობიანი გზით პაპიზმისადმი პროტესტის გამოხატვის უფლება მოითხოვეს.

მრავალმა კვიპროსელმა მღვედელმთავარმა თავიანთი პოზიცია თავიდანვე გამოავლინა და ზოგიერთი გაურკვეველი პოზიციის მქონე ადამიანი აიძულა, მათ გაჰყოლოდა. ამგვარად, აღმსარებელი, მოშურნე სასულიერო პირებისა და ბერების მდევნელები მარტო დარჩნენ. განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია კიტის მიტროპოლიტი ხრიზოსტომოსი, რომელმაც კანონების და წესების ფარგლებში ცხადად გამოააშკარავა, და განაცხადა, რომ აღმსარებელი მამების ყველანაირი დევნა, ეს არსობრივად, დევნაა სარწმუნოებისა და არა დაცემისა. და ამ გზით განსაჯა სინოდის სხდომის გადაწყვეტილება.

სიუხიზლე, სიზრთხილე და ლოცვა

ღვთის შეწევნით და მებრძოლი, ღირსეული და საყვარელი მამების და ძმების მოშურნეობით, კვიპროსის ბრძოლა ეკუმენისტების წინააღმდეგ გამარჯვებით დასრულდა. ბრძოლის მომდევნო ეტაპი ვენაში გადაინაცვლებს. მანამდე კი სიფხიზლე, სიფრთხილე და ლოცვა გვმართებს. ვინც სათნო ეყო ღმერთს, მათ წინაშე მუხლს ვიდრეკთ, ხოლო ვინც წმინდა სწავლებებს უღალატა, მათვის ვლოცულობთ, რომ ღმერთმა მათ სინაულის დრო მისცეს და საშინელ სამსჯავროზე ღვთის წინაშე ცოდვებით დამბიმებულნი არ წარსდგნენ.

snbc.com საინფორმაციო სამსახურები
განახლებულია 9:52, 10 ივლისი, 2007.

ლორენზაგო დი კადორე, იტალია – პაპმა ბენედიქტე XVI ხელახლა დაადასტურა რომის კათოლიკური ეკლესიის უნივერსალური პრიმატი, მოიწონა რა სამშაბათს გამოქვეყნებული დოკუმენტი, რომელშიც ნათქვამია, რომ ორთოდოქსული (მართლმადიდებლური – მთარგმ.) ეკლესიები არასრულყოფილი არიან და რომ, სხვა ქრისტიანული დენომინაციები არ წარმოადგენენ ჭეშმარიტ ეკლესიებს.

ბენედიქტემ მოიწონა მისი სამრევლოს მიერ სარწმუნოებრივი დოქტრინის შესახებ გამოქვეყნებული დოკუმენტი, სადაც ახლიდანაა ჩამოყალიბებული ეკლესიის სწავლება სხვა ქრისტიანებთან მიმართებაში. ამ კვირაში ეს უკვე მეორედ გააკეთა რომის პაპმა, – ვატიკანის მეორე კრების გადაწყვეტილებების (მისი გაგებით) მცდარი ინტერპრეტაციების კორექტირება. საუბარია 1962-65 წელს მოწვეულ კრებებზე, რომლებმაც მოახდინეს ეკლესიის მოდერნიზაცია.

შპათს ბენედიქტემ ვატიკანის მეორე კრების კიდევ ერთი ძირითადი ასპექტი შეასწორა – აღადგინა ძველი ლათინური მესა. ტრადიციონალი კათოლიკები ამ ცვლილებას სიხარულით შეხვდნენ, მაგრამ უფრო ლიბერალებმა ეს მოვლენა შეაფასეს, როგორც ვატიკანის მეორე კრების გადაწყვეტილებების განხორციელებისაგან თავის შეკავება.

ბენედიქტე, რომელიც ესწრებოდა ამ კრებას, როგორც ახალგაზრდა თეოლოგი, დიდი ხნის მანძილზე ასაჩივრებდა ლიბერალთა მხრიდან კრების გადაწყვეტილებათა მცდარ ინტერპრეტაციებს. აცხადებდა რა, რომ ეს წარსულის გადმონაშთი კი არა, არამედ უფრო საეკლესიო ტრადიციის განახლება იყო.

ახლახანს გამოცემულ დოკუმენტში, რომელიც 5 კითხვისა და პასუხებისაგან შედგება, ვატიკანი ცდილობს წერილობით ჩამოყალიბოს ვატიკანის მეორე კრების ეკუმენური განზრახვა. მასში წერია, რომ ზოგიერთი თანამედროვე თეოლოგიური ინტერპრეტაციები გახლდათ “მცდარი და ორაზროვანი”, რამაც გამოიწვია დაბნეულობა და ეჭვი.

დოკუმენტში განმეორებულია 2000 წელს პაპის მიერ გაკეთებული განცხადებიდან ძირითადი ადგილები. ეს განცხადება პაპმა, „Dominus Iesus“, კონგრეგაციის პრეფექტად ყოფნის დროს გააკეთა, რამაც პროტესტანტებსა და სხვა ქრისტიანულ დენომინაციებს შორის კრიტიკის ქარცეცხლი გამოიწვია. ამ დოკუმენტში ნათქვამი იყო, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი დენომინაციები არ წარმოადგენდნენ ჭეშმარიტ ეკლესიებს, არამედ მხოლოდ საეკლესიო სექტებს და ამდენად არც “მაცხოვნებელი საშუალებები” არ გააჩნდათ მათ.

როდესაც პაპი შვებულებით იმყოფებოდა აქ, იტალიაში, დოლომიტის მთებში, ვატიკანმა გამოქვეყნა ახალი დოკუმენტი თანმხლები კომენტარით, სადაც კვლავ დაადასტურა თავისი პოზიცია.

“ქრისტემ, აქ, დედამიწაზე დააარსა მხოლოდ ერთი ეკლესია–ვკითხულობთ დოკუმენტში, - სხვა რელიგიური ჯგუფები არ შეიძლება წოდებულ იქნენ ეკლესიებად, ამ (სიტყვის წმინდა

გაგებით), -ვინაიდან მათ არ გააჩნიათ სამოციქულო მემკვიდრეობა –შესაძლებლობა, რომ ეპისკოპოსები მიემსგავსნონ ქრისტეს ნამდვილ მოციქულებს.

“კათოლიკური სარწმუნოების ჭეშმარიტება”.

რომში ანგლიკანური ცენტრის წარმომადგენელმა სარა მაკვეინმა განაცხადა, რომ ამ დოკუმენტში არაფერი იყო ახალი. ”არ ვიცი, ამჯერად რა წარმოადგენდა მის მოტივაციას“, – თქვა მან – ”მაგრამ ყოველთვის მნიშვნელოვანია, მივუთითოთ რომ ეს გახლავთ ოფიციალური პოზიცია და რომ ამის მიუხედავად არსებობს უზარმაზარი მეგობრობა და კეთილი დამოკიდებულება, ასევე ყველა დონეზე ტარდება ერთობლივი ღვთისმსახურებები ანგლიკანებსა და კათოლიკეებს, თუნდაც სხვა რელიგიის წარმომადგენელ ჯგუფებსა და კათოლიკებს შორის.”

დოკუმენტში ნათქვამია, რომ მართლმადიდებლური (ორთოდოქსული) ეკლესიები ნამდვილად წარმოადგენენ “ეკლესიებს”, რადგან მათ გააჩნიათ სამოციქულო მემკვიდრეობა და ასევე შეიცავენ “განწმენდისა და ჭეშმარიტების მრავალ ელემენტს.” თუმცა, ისინი არ არიან სრულყოფილნი, ვინაიდან არ სცნობენ პაპის პრიმატს – ეს გახლავთ ზადი ანუ “ჭრილობა”, რაც მათ აყენებს ზიანს.

“ცხადია, ეს სრულიად შეუთავსებელია პაპის პრიმატის დოქტრინასთან, რაც, კათოლიკური მრწამსის მიხედვით, წარმოადგენს ცალკეული ეკლესიების არსებობის შიდა კონსტიტუციურ პრინციპს” – ნათქვამია კომენტარში.

დოკუმენტის ამ უხეში ტონის მიუხედავად, მასში ხაზგასმითაა აღნიშნული ბენედიქტეს მზადყოფნა ეპუმენური დიალოგისთვის. “თუმცა დიალოგი რომ იყოს ნამდვილად კონსტრუქციული, იგი უნდა ხასიათდებოდეს არა მხოლოდ მონაწილეთა ორმხრივი გულწრფელობით, არამედ კათოლიკური სარწმუნოების მიმართ ერთგულებით, - ვკითხულობთ კომენტარში, - და ასევე ეპუმენური ვალდებულების დაცვითაც.

დოკუმენტი, რომელსაც ხელს აწერს კონგრეგაციის პრეფექტი, ამერიკის შეერთებული შტატების კარდინალი ვილიამ ლევადა, მოწონებულ იქნა ბენედიქტეს მიერ 29 ივნისს, - წმინდა პეტრესა და პავლეს ხსენების დღეს, -რომელიც გახლავთ ერთერთი უდიდესი ეპუმენური დღესასწაული.